

Preses relīze

Luksemburgā, 2020. gada 8. septembrī

Lai ES attīstības palīdzībai Kenijai būtu ietekme, tā jānovirza mērķtiecīgāk, norāda revidenti

Saskaņā ar jauno Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ziņojumu Eiropas Komisija un Ārējās darbības dienests (EĀDD) nav uzskatāmi parādījuši, ka Eiropas Attīstības fonda (EAF) atbalsts Kenijai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ir novērsis valsts attīstības šķēršļus un ir ticis vērsts uz nabadzības mazināšanu. Projekti, ko finansēja no iepriekšējā EAF 2008.–2013. gadam, sniedza gaidītos iznākumus, taču tiem nebija uzskatāmas ietekmes uz Kenijas vispārējo ekonomikas attīstību. Tagad revidenti aicina ES pārskatīt attīstības palīdzības piešķiršanas pieeju.

ES attīstības palīdzības mērķis ir mazināt un galu galā izskaust nabadzību atbalstītajās valstīs, stimulējot labu pārvaldību un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi. EAF ir Kenijas galvenais ES finansējuma avots. Valsts no 11. EAF laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam saņēma atbalstu 435 miljonu EUR apmērā, kas ir aptuveni 0,6 % no tās nodokļu ieņēmumiem. Revidenti pārbaudīja, vai Komisija un EĀDD to efektīvi novirzīja uz jomām, kurās tas visvairāk varētu veicināt nabadzības mazināšanu.

“Mēs neguvām pietiekamus pierādījumus tam, ka atbalsts no 11. EAF tiek novirzīts uz jomām, kurās tas var visvairāk mazināt nabadzību,” sacīja par šo ziņojumu atbildīgais ERP loceklis Juhan Parts. “Visefektīvākais un ilgtspējīgākais veids, kā mazināt nabadzību, ir darba iespēju radīšana, tāpēc ES līdzekļi galvenokārt būtu jānovirza ekonomikas attīstībai.”

Revidenti konstatēja, ka EAF atbalsta piešķiršanas process neļauj to saistīt ar valsts darbības rezultātiem, pārvaldību, apņēmību veikt strukturālas reformas vai cīnīties pret korupciju. Komisija un EĀDD piešķir aptuveni 90 % no Kenijai paredzētā EAF finansējuma 2014.–2020. gadam, izmantojot standarta formulu Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna (ĀKK) valstīm, kurā netiek ņemti vērā konkrētās valsts attīstības šķēršļi vai finansējuma trūkums. Valsts piešķirumos arī netika ņemtas vērā citu līdzekļu devēju dotācijas vai aizdevumi.

Palīdzība sedza tikai nelielu daļu Kenijas attīstības vajadzību un tika sadalīta starp daudzām jomām, tostarp piešķirta lauksaimniecībai, sausuma izraisītu ārkārtas situāciju risināšanai, enerģētikas un transporta infrastruktūrai, vēlēšanām, valsts finanšu pārvaldībai un tiesu sistēmai. Revidenti brīdina, ka finansējuma sadalīšana tik daudzām jomām palielina risku, ka tas nesasnies nepieciešamo kritisko masu, tādējādi neradot būtiskus rezultātus nevienā no nozarēm. Turklāt nav sniegts pietiekami

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

skaidrs nozaru atlases pamatojums: Komisija un EĀDD neveica īpašu izvērtējumu par valsts attīstības šķēršļiem un mērķiem un nepaskaidroja, kā un kāpēc atbalstītās nozares visvairāk palīdzētu mazināt nabadzību.

Revidenti neatrada pamatojumu tam, kāpēc Komisija un EĀDD neizvēlējās tieši atbalstīt ražošanas nozari — nozari, kurai ir liels potenciāls radīt darbvietas. Lielākā daļa finansējuma tika novirzīta pārtikas nodrošinājumam un klimatnoturībai (228,5 miljoni EUR), kur tas, visticamāk, uzlabos lauku kopienu un mazo lauksaimnieku dzīves līmeni, jo īpaši sausajos apgabalos, taču tas nepalīdz virzīties uz lauksaimniecības komercializāciju un lauksaimniecības produktu pārstrādes paplašināšanu. Savukārt enerģētikas un transporta infrastruktūrai paredzētais finansējums (175 miljoni EUR) ir pārāk mazs, lai sasniegtu vērienīgos mērķus, par kuriem bija panākta vienošanās ar Kenijas iestādēm, un lai tam būtu būtiska ietekme. Ņemot vērā priekšstatu par korupcijas plašo izplatību valstī, revidenti arī norāda, ka ES tiešais atbalsts cīņai pret korupciju bija ierobežots.

Revidenti iesaka Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam

- izskatīt ES metodi finansējuma sadalei starp ĀKK valstīm un sadalīt to atkarībā no saņēmējvalsts darbības rezultātiem un apņemšanās veikt reformas;
- izvērtēt kritisko masu, nosakot galvenās Kenijas nozares, un piešķirt prioritāti ilgtspējīgai ekonomikas attīstībai un tiesiskumam valstī.

Piezīmes izdevējiem

EAF līdzekļus veido ES dalībvalstu iemaksas ārpus ES budžeta. Katrs EAF periods parasti ilgst no pieciem līdz septiņiem gadiem. 11. EAF finansējumu kopumā 15 miljardu EUR apmērā saņēma 75 ĀKK valstis. Piešķiruma pamatā bija pieci rādītāji: iedzīvotāju skaits, NKI uz vienu iedzīvotāju, cilvēkresursu indekss, ekonomiskās neaizsargātības indekss un pasaules mēroga pārvaldības rādītāji. Valstis ar lielu iedzīvotāju skaitu, tostarp Kenija, saņēma proporcionāli mazāku finansējumu. Tiesisko regulējumu attiecībā uz ES attīstības palīdzību ĀKK valstīm nosaka Kotonū nolīgums, kura termiņš beidzās 2020. gada februārī un kura pārejas pasākumi ir spēkā līdz 2020. gada decembrim. Pašlaik norit diskusijas par jaunu nolīgumu, kas to aizstās.

Paredzams, ka Kenijas iedzīvotāju skaits no 47 miljoniem 2016. gadā sasniegs aptuveni 85 miljonus 2050. gadā. Strauji pieaug valsts urbanizācijas līmenis, radot lielāku pieprasījumu pēc darbvietām pilsētās. 2016. gadā 36 % Kenijas iedzīvotāju dzīvoja zem nabadzības sliekšņa, iztiekot ar mazāk nekā 1,90 ASV dolāru dienā, un vairāk nekā 20 % iedzīvotāju bija nepietiekams uzturs. Kenijas ekonomika joprojām ir atkarīga no lauksaimniecības, kas veido trešdaļu no tās IKP, savukārt ražošana veido tikai 10 % — tāpat kā pirms 40 gadiem. Laikposmā no 2003. līdz 2018. gadam Kenijas IKP pieaugums bija mazāks par reģiona vidējo rādītāju. Organizācijas *Transparency International* korupcijas uztveres indeksā 2018. gadā Kenija ir ierindota 144. vietā no 180 valstīm.

ERP īpašais ziņojums Nr. 14/2020 "ES attīstības palīdzība Kenijai" ir pieejams ERP tīmekļa vietnē (eca.europa.eu) ES 23 valodās. Pēdējos gados ERP ir publicējusi īpašos ziņojumus par ES atbalstu Marokai, ES Trasta fondu Āfrikai, atzinumu par 11. EAF un gada pārskatus par EAF. Informāciju par pasākumiem, ko ERP ir veikusi, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, var aplūkot [šajā saitē](#).

Saistībā ar šo ziņojumu preses pārstāvjus lūdzam sazināties ar:

Damijan Fišer – E-pasts: damijan.fiser@eca.europa.eu Tālr.: (+352) 4398 45 510, mob. tālr.: (+352) 621 55 22 24